

İlgili Kanun/md:
2926 s.Tar.Ken.SSK/2,5,9

T.C.
YARGITAY
10. Hukuk Dairesi

Esas No: 2004/2180
Karar No: 2004/4965
Tarihi: 03.06.2004

● TARIM BAĞ-KUR SİGORTALILIĞININ
ZORUNLU OLMASI
● TARIM BAĞ-KUR SİGORTALILIĞININ TESPİT
ESASLARI

ÖZÜ: Kimlerin Tarım Bağ-Kur sigortalısı olacakları 2926 sayılı Kanununun 2. maddesinde belirtilmiştir. Buna göre: “Kanunla veya Kanunların verdiği yetkiye dayanılarak kurulan sosyal güvenlik kuruluşları kapsamı dışında kalan ve herhangi bir işverene hizmet akdi ile bağlı olmaksızın 3. maddenin (b) bendinde tanımlanan tarımsal faaliyetlerde bulunanların” bu Kanuna göre sigortalı sayılacakları kabul edilmiştir. Öte yandan 2926 sayılı Yasanın 9’ncü maddesine göre sigortalı sayılanları sigortalılıklarının başladığı tarihten itibaren 3 ay içinde Bağ-Kur kayıt ve tescillerini yaptırmayanların tescilini resen yapmaktadır. Bu Yasa hükmünden ve 2926 sayılı Yasanın 5. maddesinin 2. fıkrasındaki, “sigortalı olmak hak ve yükümlülüğünden vazgeçilemez, kaçınılmaz” şeklindeki yasal düzenlemeden bu sigortalılığın zorunlu bir sigortalılık olduğu anlaşılmaktadır. Bu sigortalılığın başlangıcına esas olacak kayıtlar aynı Yasanın 10. maddesinde de sayılmıştır. Yasanın 10. maddesinde belirtilen merci, kurum, kuruluş, kooperatif, birlik, şirket ve banka kayıtları Tarım Bağ-Kur sigortalılığının başlangıcına ve tesciline esas kabul edilmiştir. Yani, bu kayıtlar 2926 sigortalılığının başlangıcına karine olarak gösterilmiştir. Sigortalılığın bitişine de karine olabilir. Kuşkusuz aksinin ispatı

aksini iddia edene düşer.

DAVA: Davacı, zorunlu SSK sigortalılığı ile çıkan 63 günlük Tarım Bağ-Kur sigortalılığının iptaline, çıkan süreler hariç 01.03.1988-31.12.1993 tarihleri arasında Bağ-Kur sigortalısı olduğunun tespitine karar verilmesini istemiştir.

Mahkeme, ilâmında belirtildiği şekilde isteğin kabulüne karar vermiştir.

Hükümün, davalı Avukatı tarafından temyiz edilmesi üzerine, temyiz isteğinin süresinde olduğu anlaşıldıktan ve Tetkik Hâkimi Suna Memlûk tarafından düzenlenen raporla dosyadaki kağıtlar okunduktan sonra işin gereği düşünüldü ve aşağıdaki karar tespit edildi.

Davacı, 20.02.1989-11.07.1989 tarihleri arasında Sosyal Sigortalar Kurumuna tâbi 63 gün zorunlu sigortalılık süresi dışında 01.03.1988-31.12.1993 tarihleri arasında Tarım Bağ-Kur sigortalısı olduğunun tespitini talep etmiştir.

Mahkeme davanın kabulüne karar vermiştir.

Davacı, Samsun Merkez İlçeye bağlı Kaleboğazı Köyü Muhtarlığının onayladığı giriş bildirgesine dayalı olarak Bağ-Kur tarafından resen 01.03.1988 tarihi itibarıyla 2926 sayılı Yasaya göre Bağ-Kur'a kayıt ve tescil edilmiştir. Sosyal Sigortalar Kurumuna tâbi olarak sigortalı çalışmaya başladığı 20.02.1989 tarihine kadar Tarım Bağ-Kur sigortalısı olduğu davanın tarafları arasında uyuşmazlık konusu değildir. Uyuşmazlık, zorunlu SSK sigortalılığının bittiği 12.07.1989 tarihinden 31.12.1993 tarihine kadar tarımsal faaliyette bulunup-bulunmadığı noktasında toplanmaktadır. Mahkeme tek bir tanığın “köyde yıllardır tarımla uğraşmaktadır” sözüne itibar ederek davanın kabulüne karar vermiştir. Oysa ki, kimlerin Tarım Bağ-Kur sigortalısı olacakları 2926 sayılı Kanunun 2. maddesinde belirtilmiştir. Buna göre: “Kanunla veya Kanunların verdiği yetkiye dayanılarak kurulan sosyal güvenlik kuruluşları kapsamı dışında kalan ve herhangi bir işverene hizmet akdi ile bağlı olmaksızın 3. maddenin (b) bendinde tanımlanan tarımsal faaliyetlerde bulunanların” bu Kanuna göre sigortalı sayılacakları kabul edilmiştir. Öte yandan 2926 sayılı Yasanın 9'ncü maddesine göre sigortalı sayılanları sigortalılıklarının başladığı tarihten itibaren 3 ay içinde Bağ-Kur kayıt ve tescillerini yaptırmayanların tescilini resen yapmaktadır. Bu Yasa hükmünden ve 2926 sayılı Yasanın 5.maddesinin 2.fıkrasındaki, “sigortalı olmak hak ve yükümlülüğünden vazgeçilemez, kaçınılmaz” şeklindeki yasal düzenlemeden bu sigortalılığın zorunlu bir sigortalılık olduğu anlaşılmaktadır. Bu sigortalılığın başlangıcına esas olacak kayıtlar aynı Yasanın 10. maddesinde de sayılmıştır. Yasanın 10. maddesinde belirtilen merci, Kurum, kuruluş, kooperatif, birlik, şirket ve banka kayıtları Tarım Bağ-Kur sigortalılığının başlangıcına ve tesciline esas kabul edilmiştir. Yani, bu kayıtlar 2926 sigortalılığının başlangıcına karine olarak gösterilmiştir. Sigortalılığın bitişine de karine olabilir. Kuşkusuz aksinin ispatı aksini iddia edene düşer.

Davacının Tarım Bağ-Kur sigortalılığının tescilini sağlayan giriş bildirgesinde tarla ziraatı yaptığı söylenmiştir. Bu beyanı veren muhtardan davacının 12.07.1989-31.12.1993 tarihleri arasında tarımsal faaliyette bulunup bulunmadığı, 31.12.1993 tarihinde tarımsal faaliyetine son verip vermediği, sorulmamıştır. Yine, 1950

doğumlu olan davacının ne zamandan beri adı geçen köyde oturduğu, kaç dönüm arazisinin olduğu, tapuda kayıtlı gayrimenkulu yoksa, ortaklık veya kiralamak suretiyle başkalarının mülkünde mi? Tarımsal faaliyette bulunduğu yeterince araştırılmamıştır. Dava konusu edilen yıllarda kıtlık, doğal afet, hastalık nedeniyle ürün elde edemediği yıllar olup-olmadığı, yeterli ürün elde ettiği yıllarda ürünleri nerelere sattığı yöntemince araştırılmamıştır. Özellikle, Tarım Bağ-Kur sigortalılığına karine sayılan ve Yasanın 10. maddesinde gösterilen kayıtlardan Ziraat Odası kaydı ve Tarım Kredi Kooperatifi ile Ziraat Bankası, Fındık Satış Kooperatifi gibi kayıtların başlangıçları, bitmişse; bitiş tarihleri araştırılmalı, yukarıda belirtilen yıllarda tarımsal faaliyetinin bulunup bulunmadığı saptanmalıdır.

Eksik araştırma ile yazılı şekilde hüküm tesisi usul ve yasaya aykırı olup bozma nedenidir.

O hâlde, davalı vekilinin bu yönleri amaçlayan temyiz itirazları kabul edilmeli ve hüküm bozulmalıdır.

SONUÇ: Temyiz edilen hükmün yukarıda açıklanan nedenlerle **BOZULMASINA**, 03.06.2004 gününde oybirliğiyle karar verildi.